

Arealavgiften — presiseringer

Ved kgl. res. 30. juni 2006 ble det vedtatt endringer i petroleumsforskriftens regler om arealavgift. Endringene trer i kraft 1. januar 2007. I dette brevet vil departementet benytte anledningen til å redegjøre for de endringene som er gjort, og kommentere på enkelte spørsmål knyttet til de nye reglene.

Formålet med endringene i reglene om arealavgift er å styrke avgiftens funksjon som virkemiddel i ressursforvaltningen. Avgiften skal være et instrument for å bidra til at tildelte områder blir utforsket på en effektiv måte, at eventuelle ressurser blir satt i produksjon så raskt som mulig innenfor økonomisk forsvarlige rammer og at levetiden for eksisterende felt forlenges. I korte trekk søkes dette oppnådd ved at det etter det nye regelverket som hovedregel ikke skal betales arealavgift for områder med produksjon og aktiv letevirksomhet, mens områder hvor det ikke, er aktivitet vil få høyere avgift.

Selv om målsettingen med endringene i arealavgiften er å fremme effektiv utnyttelse av tildelte områder, er det ikke et absolutt mål at alle områder med god aktivitet skal skjermes mot arealavgift. Dette ville etter departementets mening ha ført til en for omfattende regulering. Hovedhensikten med endringene er at arealavgiften bedre skal virke i områder med manglende eller liten aktivitet. Departementet har derfor lagt vekt på å innføre et system som fremmer formålet med arealavgiften og samtidig er relativt enkelt å administrere. Videre følger en gjennomgang av dagens system, samt de endringer som vil tre i kraft 1. januar 2007. Gjennomgangen baserer seg i stor grad på redegjørelsen i kgl. res. 30 juni 2006.

Dagens system:

Arealavgiften er en avgift som betales for å inneha en tillatelse til å drive leting etter og produksjon av petroleumsressurser på norsk kontinentalsokkel. Avgiften betales pr. km² av tildelt areal. Etter dagens regelverk betales ikke arealavgift i tillatelsenes leteperiode (initielle periode) jf. petroleumsloven § 3-9. Fra utløpet av denne perioden eskaleres avgiften lineært over 10 år, fra kr 7000-70 000 pr. km², og ligger så fast i den resterende del av tillatelsens varighet. Arealavgiften er i dag fradragsberettiget mot skattbar inntekt. Videre har rettighetshaverne i utvinningstillatelser der det ikke foreligger forkjøpsrett for andre enn staten rett til 40 % reduksjon av avgiften. Kombinasjonen av en relativt lav reell avgiftssats etter skatt, og en lang eskaleringsperiode, antas å medføre at avgiften i dag har begrenset betydning for selskapenes beslutninger om aktivitet og tilbakelevering i de enkelte tillatelser. Innholdet i endringene:

Avgiftens størrelse og opptrapping

I den ved tildeling fastsatte initielle perioden, hvor leteaktivitet skjer etter et pålagt arbeidsprogram, videreføres dagens system ved at det ikke betales arealavgift i denne perioden. For å motivere til effektiv utnyttelse av påviste forekomster etter utløpet av initiell periode, kortes opptrappingen av avgiften ned fra 10 til 3 år. Videre endres arealavgiften til 30000 NOK/km² første år, 60000 NOK/km² andre år og deretter 120 000 NOK/km² fr til innlevering av Plan for utbygging og drift (PUD).

Utvinningstillatelser som ved ikrafttredelsen (1. januar 2007) er i forlengelse av initiell periode, eller er i forlengelsesperioden skal betale arealavgift beregnet etter de nye satsene. Dette betyr at utvinningstillatelser som er i år 3 eller senere vil måtte betale maksimal sats. De senere år har utvinningstillatelser i enkelte tilfeller blitt tildelt og fradelt horisontalt, ved såkalt stratigrafisk deling, slik at flere selvstendige utvinningstillatelser dekker samme

området av havbunnen. I tråd med målsettingen om at arealavgiften skal bidra til økt aktivitet og bedret ressursforvaltning i alle typer utvinningstillatelser, vil arealavgift også for disse tillatelsene beregnes av det areal tillatelsen dekker på havbunnen.

Områder som omfattes av PUD

Det gis fritak for arealavgiften for det området som avgrenser forekomstene som er inkludert i PUD. Fritaket gjelder for perioden fra PUD er innlevert og så lenge det foregår utvinning fra forekomstene. Dette vil regnes til siste dag med produksjon av petroleum. På denne måten vil områder hvor det foreligger konkrete planer om produksjon, eller hvor det allerede foregår produksjon, bli belønnet. Arealavgiften vil gi insentiver til effektiv utforskning eller salg/tilbakelevering av områder rundt eksisterende og planlagte feltutbygginger ved at det kun er det området som omfatter den geografiske utstrekning av forekomstene, og som det er innlevert PUD for, som slipper arealavgift. Dette vil også gjelde områder med forekomster omfattet av PUD-fritak. Oljedirektoratet fastsetter avgrensningen av det aktuelle området etter forslag fra rettighetshaverne.

I kgl. res 30. juni 2006 ble også petroleumsforskriften § 15 endret slik at det normalt skal gis unntak fra plikten om å tilbakelevere sammenhengende områder dersom slik tilbakelevering skjer for å tilpasse områdets størrelse etter bestemmelsene om fritak for arealavgift.

Områder med tilfredsstillende aktivitet

For områder utenfor PUD-området gjelder følgende:

Dersom rettighetshaverne i forlengelsesperioden borer en undersøkelsesbrønn gis det, etter søknad, fritak i arealavgiften innenfor utvinningstillatelsen for området som avgrenser prospektet som bores. Det kan også gis fritak for områder innenfor utvinningstillatelsen som avgrenser prospekter som er geologisk avhengig av prospektet som bores. Dette gjelder prospekt(er) som antas å ville bli boret og satt i produksjon innen rimelig tid dersom prospektet som bores gir positive resultater. Med prospekt menes en mulig petroleumsfelle med et kartleggbart, avgrenset bergartsvolum.

Oljedirektoratet fastsetter avgrensningen av det området det skal gis fritak for etter forslag fra rettighetshaverne. Fritaket gis for to år. Innbetalt arealavgift for det aktuelle området i denne perioden refunderes av myndighetene etter endt boring, og avgiften eskaleres etter disse to årene som beskrevet i forskriften § 39 første ledd.

Regelen om 40 % reduksjon for tillatelser uten forkjøpsrett for andre enn staten Petroleumsforskriften § 39 sjette ledd fastsetter at "for utvinningstillatelser hvor det ikke foreligger forkjøpsrett til fordel for andre enn staten, kan rettighetshaver kreve 40 % reduksjon i den til enhver tid gjeldende sats for beregning av arealavgift". Alle tillatelser tildelt de senere år er tildelt uten forkjøpsrett for andre enn staten. De fleste øvrige tillatelser har sagt fra seg forkjøpsretten og har dermed fått 40 % reduksjon i arealavgiften. Som følge av at langt de fleste tillatelser på norsk sokkel i dag ikke har forkjøpsrett for andre enn staten, og ut fra målsettingen om å styrke avgiftens funksjon som virkemiddel i ressursforvaltningen, ble regelen om 40 % reduksjon besluttet fjernet.

Utvinningstillatelser tildelt i medhold av kgl.res. 9. april 1965 Utvinningstillatelser tildelt ved kgl. res. 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumforekomster kan i medhold av utvinningstillatelsene kreve en særatsats som for tiden er på 33000 NOK pr. km² pr. år, jf. dagens § 39 femte ledd. Denne bestemmelsen videreføres. Det gjøres oppmerksom på at departementet pr. 1. juli 2007 vil indeksregulere denne særatsatsen med utgangspunkt i Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks. Endringer i satsene for arealavgift og de innførte fritaksreglene vil ikke gjelde for disse utvinningstillatelsene. Fjerning av dagens § 39, 6. ledd om 40 % reduksjon, som beskrevet over, vil imidlertid få virkning for de av tillatelsene som har frasagt seg forkjøpsretten for andre enn staten. Det nye

arealavgiftssystemet skal som nevnt gi insentiver til rask og effektiv utforskning av tildelt areal på sokkelen. Departementet ser det derfor som ønskelig at også rettighetshaverne i de tidligste tillatelsene velger å gå inn på det nye systemet. Det åpnes derfor for at rettighetshaverne, etter søknad og med endelig virkning, kan velge å bli omfattet av de alminnelige reglene om arealavgift.

Utvinningstillatelser i Barentshavet

Utvinningstillatelser i Barentshavet har i dag en redusert sats i medhold av gjeldende petroleumsforskrift § 39 annet ledd. Av hensyn til at også disse utvinningstillatelsene bør ha de samme sterke insentiver til rask og effektiv utnyttelse av tildelte områder som sokkelen for øvrig, ble den reduserte avgiftssatsen for dette området besluttet fjernet.

Den generelle fritakshjemmelen

Den generelle fritakshjemmel for arealavgift i forskriften § 39 syvende ledd gir Olje- og energidepartementet kompetanse til å bestemme at arealavgift helt eller delvis ikke skal betales eller at plikten til å betale avgiften skal utsettes. Denne bestemmelsen videreføres. Formålet med den generelle fritaksbestemmelsen er å kunne gi lettelse i plikten til å betale arealavgift dersom det i det enkelte tilfellet anses uhensiktsmessig å pålegge rettighetshaver en slik avgift. Det vises for øvrig til forarbeidene til petroleumsløven av 29. november 1996 nr. 72, Ot.prp. nr 43 (1995-96) s 48. Det vil bl.a. kunne bli gitt fritak for arealavgift etter denne bestemmelsen dersom det av gode grunner ikke er formålstjenelig å inkludere påviste ressurser i PUD, jf. fritaksregelen i forslag til nytt annet ledd. Det vil slike tilfeller kunne bli gitt fritak for arealavgiften for området som avgrensere disse ressursene. Eksempler på dette er situasjoner hvor utvinning av påviste ressurser må utsettes pga. markedsmessige forhold eller mangel på ledig kapasitet i nærliggende infrastruktur, og situasjoner hvor det av tekniske eller markedsmessige årsaker går lang tid fra ressursene påvises til de kan produseres. Det vil slike tilfeller i utgangspunktet kun bli gitt fritak for arealavgift for områder som omfatter ressurser påvist ved boring.

Det vil også i enkelte tilfeller kunne bli gitt fritak for arealavgift etter denne bestemmelsen dersom rettighetshaverne gjennomfører innsamling av ny 3D-seismikk eller et omfattende geologisk og geofysisk arbeid. Ved vurderingen av omfanget av fritaket, vil det bli lagt vekt på omfanget av kostnadene rettighetshaverne tar på seg.

Generelt

Endringene vil gjelde for både nye og eksisterende utvinningstillatelser. Mht. tillatelser tildelt iht. kgl. res. 9. april 1965 vises til det som er sagt over. Etter innføring av de foreslåtte endringene i arealavgiften vil myndighetene over tid følge opp om omleggingen har de ønskede virkningene, og vurdere behovet for eventuelle nye tiltak.

Presiseringer/praktisk veiledning:

Departementet har etter offentliggjøringen av de nye reglene for arealavgift mottatt henvendelser rundt tolkinger av reglene og henvendelser knyttet til praktiske spørsmål. I det følgende vil noen av disse spørsmålene bli kommentert. Dette er ikke ment som en uttømmende gjennomgang av alle sider knyttet til praktiseringen av endringene i forskriften. Dersom rettighetshavere på sokkelen har spørsmål utover hva som er omhandlet i dette brevet, bes de på vanlig måte kontakte departementet eller OD.

2 års fritak i arealavgiften ved boring av undersøkelsesbrønn

I forskriftens § 39 tredje ledd heter det: “Dersom rettighetshaverne i perioden som angitt i loven § 3-9 annet ledd borer en undersøkelsesbrønn gis det, etter søknad, fritak i plikten til å betale arealavgift for området som avgrenserprospektet som bores (...). Fritaket gis for to år. Innbetalt arealavgift for det aktuelle området i perioden det gis fritak for refunderes etter endt boring.”

I dette ligger det bl.a. at rettighetshaverne kun får fritak i arealavgiften for undersøkelsesbrønner, ikke for avgrensingsbrønner. Definisjonen av en undersøkelsesbrønn følger Oljedirektoratets (OD) klassifisering av brønnen, jf ressursforskriften § 2. Avgiften blir i fritakstilfellet refundert for det avgiftsåret søknaden om fritak for arealavgift blir levert inn og for det foregående avgiftsåret (se neste avsnitt om tidspunktet for søknad). Dersom det ved innsendt søknad ikke er innbetalt arealavgift for to hele år, refunderes avgiften for den perioden som er innbetalt og det gis avgiftsfritak for kommende periode slik at det samlet sett gis avgiftsfritak for to hele år (24 måneder).

Søknad om fritak skal sendes til OD i forbindelse med innsending av sluttrapportering av geofaglige og reservoar tekniske brønn data, jf ressursforskriften § 24.

Den generelle fritaksregel - innsamling av 3D eller annet G&G-arbeid

I kgl. res. 30. juni 2006 ble det mht. unntaksregelen i § 39,7. ledd presisert følgende: “Det vil også i enkelte tilfeller kunne bli gitt fritak for arealavgift etter denne bestemmelsen dersom rettighetshaverne gjennomfører innsamling av ny 3D-seismikk eller et omfattende geologisk og geofysisk arbeid. Ved vurderingen av omfanget av fritaket, vil det bli lagt vekt på omfanget av kostnadene rettighetshaverne tar på seg.”

Bakgrunnen for at slike tilfeller kan falle inn under unntaksregelen er at det i konkrete tilfeller, ut fra hensynet til effektiv ressursforvaltning, kan være hensiktsmessig å innhente ytterligere informasjon før en eventuell bore- eller utbyggingsbeslutning tas. Videre er det sentralt at reglene om fritak ikke gir incentiver til å gjennomføre arbeid kun begrunnet av fritak for arealavgift. På bakgrunn av dette vil det være sentralt i vurderingen om fritak i det enkelte tilfellet at omfanget av kostnaden rettighetshaverne tar på seg er betydelig. Fritaket i arealavgiften kan under ingen omstendigheter utgjøre hoveddelen av kostnaden selskapene har hatt. Et fritak etter denne regelen vil kunne bli gitt etter en helhetlig, konkret vurdering etter søknad fra rettighetshaverne. I likhet med fritaket knyttet til boring av en undersøkelsesbrønn, vil et eventuelt fritak som følge av de nevnte aktiviteter bli gitt som refusjon av innbetalt arealavgift etter at aktiviteten er gjennomført og dokumentert.

Forhåndstilsagn

Enkelte selskaper har kontaktet departementet med spørsmål om det er mulig å få forhåndstilsagn på søknader om fritak for arealavgift. Begrunnelsen som selskapene har vist til er at det av budsjetteringshensyn hadde vært en fordel å få klarhet i hvor stort fritaket i arealavgift vil være ved for eksempel boring av undersøkelsesbrønn (området det gis fritak for) eller ved innsamling av 3D-seismikk.

Innbetalt arealavgift vil etter de nye bestemmelsene bli refundert etter at aktiviteter som kvalifiserer til fritak er gjennomført, og søknad om fritak er godkjent. Departementet ser det ikke som hensiktsmessig å behandle søknader om mulige aktiviteter som planlegges gjennomført.

Implementeringen av endringene

Endringene i forskriften trer i kraft 1. januar 2007, og får således virkning for beregningen av arealavgiften fra og med avgiftsåret 2007. Det er kun aktivitet som er igangsatt etter denne dato som vil kunne kvalifisere til fritak iht. de nye bestemmelsene.

Mht. fritak for arealet som avgrenser forekomster som er inkludert i PUD jf. § 39 annet ledd, vil OD fastsette arealet etter forslag fra rettighetshaverne. For utvinningstillatelser som på ikrafttredelsestidspunktet har innlevert PUD vil fritaket gjelde fra og med avgiftsåret 2007. Rettighetshaverne må sende inn søknad med forslag til areal som skal fritas for avgift for 2007. OD vil fortløpende behandle slike søknader. For utvinningstillatelser hvor søknad ikke er innlevert eller ferdig behandlet innen dato for beregning av arealavgift for 2007, vil OD for avgiftsåret 2007 kreve inn arealavgift for hele utvinningstillatelsen inklusive området som avgrenser forekomster inkludert i PUD. For mye innbetalt avgift vil bli refundert når endelig fritaksområde er fastsatt av OD etter mottatt forslag fra rettighetshaverne. Forslag til areal som skal fritas for avgift bes sendes inn så fort som mulig, og senest innen utløpet av første kvartal 2007.

Det vises til vedlagte veiledning fra OD.

Søknadsprosess

Det vil være rettighetshaver(ene) på tidspunktet for vedtak om fritak som har rett på refusjonen etter de nevnte regler. Søknad om fritak etter bestemmelsene i § 39 andre og tredje ledd sendes Oljedirektoratet. Søknad om fritak etter § 39 syvende ledd sendes Olje- og energidepartementet.

Det vises ellers til vedlegg om Oljedirektoratets veiledning til søknad om fritak.

Vennlig hilsen
Gunnar Eide (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Ole Anders Lindseth
Ekspedisjonssjef